

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA**

NACRT

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O
IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR**

Zagreb, listopad 2016.

HRVATSKI SABOR

KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 85/10.- pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Važećim Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 116/99., 109/00. – vjerodostojno tumačenje, 53/03., 167/03. – Odluka o nedavanju vjerodostojnog tumačenja, 44/06. – Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske, 19/07., 20/09. – vjerodostojno tumačenje, 145/10., 24/11. – Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, 93/11. – Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske i 120/11. – pročišćeni tekst, 19/15., 66/15. – pročišćeni tekst i 104/15. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u članku 9. stavku 4. propisano je da birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva:

– genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo,

2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv života i tijela: teško ubojstvo,

U praksi je utvrđeno da je u cilju zaštite digniteta zastupnika u Hrvatskom saboru potrebno proširiti katalog kaznenih djela zbog počinjenja kojih birači i političke stranke ne smiju kandidirati za saborske zastupnike osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za kaznena djela iz kataloga iz članka 9. stavka 4. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.

Člankom 38. stavkom 4. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor propisano je da birač na glasačkom listiću može označiti jednog kandidata koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas).

U praksi je utvrđeno da se omogućavanjem biračima da tijekom izbora zastupnika u Hrvatski sabor mogu dati samo jedan preferirani glas ne uvažava u dovoljnoj mjeri volja birača da svoj glas daju određenom kandidatu na listi za koju je glasovao.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Ovim se Zakonom predlaže proširenje kataloga kaznenih djela i na kaznena djela iz glave XVI. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15.) protiv spolne

HRVATSKI SABOR

KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

slobode, kao i na kaznena djela iz glave XVII. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15.) protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta.

Ovim se Zakonom također predlaže omogućiti biračima da na glasačkom listiću mogu označiti najviše tri kandidata koji imaju prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju su glasovali (preferirani glasovi).

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Očekuje se će predložene izmjene i dopuna Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor proširenjem kataloga kaznenih djela zbog počinjenja kojih birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za zastupnike u Hrvatskom saboru doprinijeti zaštiti digniteta zastupnika u Hrvatskom saboru i povećati povjerenje birača u zastupnike u Hrvatskom saboru te u instituciju Hrvatskog sabora kao tijela državne vlasti.

Također se očekuje da će predložene izmjene i dopuna Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor povećanjem broja kandidata koji imaju prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju su glasovali (preferirani glasovi) s jednog na tri kandidata u većoj mjeri uzeti u obzir volju birača da svoj glas daju određenom kandidatu na listi, čime će se povećati demokratičnost i objektivnost sustava izbora zastupnika u Hrvatski sabor.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O
IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR**

Članak 1.

U Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 116/99., 109/00. – vjerodostojno tumačenje, 53/03., 167/03. – Odluka o nedavanju vjerodostojnog tumačenja, 44/06. – Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske, 19/07., 20/09. – vjerodostojno tumačenje, 145/10., 24/11. – Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, 93/11. – Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske i 120/11. – pročišćeni tekst, 19/15., 104/15. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u članku 9. stavak 4. mijenja se i glasi:

„Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili uvjetnu kaznu od najmanje godinu dana za:

1. kaznena djela iz glave IX. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva,
2. kaznena djela iz glave X. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15.) protiv života i tijela,
3. kaznena djela iz glave XVI. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15.) protiv spolne slobode,
4. kaznena djela iz glave XVII. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15.) protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta,
5. kaznena djela iz glave XXVIII. Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15.) protiv službene dužnosti: zloupotreba položaja i ovlasti, nezakonito pogodovanje, primanje mita, davanje mita, trgovanje utjecajem, davanje mita za trgovanje utjecajem, a koja su počinjena s namjerom i radi pribavljanja imovinske ili kakve druge koristi sebi ili drugoj osobi.“.

Članak 2.

U članku 38. stavak 4. mijenja se i glasi:

„Birač na glasačkom listiću može označiti najviše tri kandidata koji imaju prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glasovi).“.

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

Članak 3.

U članku 76. stavak 3. mijenja se i glasi:

„Glasački listić popunjava se tako da se zaokruži redni broj ispred naziva liste izborne jedinice. Ako birač želi pojedinim kandidatima na toj listi dati preferirani glas, zaokružuje redni broj ispred imena i prezimena kandidata kojima daje preferirani glasove.“

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„Birač može izabrati najviše tri kandidata kojima daje preferirane glasove.“

Članak 4.

Članak 79.a mijenja se i glasi:

„Ako birač zaokruži samo redni broj ispred naziva liste, a nije dao preferirani glas ni jednom kandidatu, glasački listić je važeći.

Ako birač zaokruži redni broj za jednu listu, a dao je jedan ili više preferiranih glasova kandidatu ili kandidatima s druge liste u odnosu na glas za listu, glasački listić je važeći, dok se preferirani glasovi za kandidate s druge liste neće uvažiti.

Ako birač zaokruži redni broj za jednu listu, a preferirane glasove je dao kandidatima koji se nalaze na različitim listama, glasački listić je važeći u odnosu na listu, a u odnosu na preferirane glasove kandidata koji se nalaze na toj listi glasački listić je važeći ako su glasovi dani za najviše tri kandidata s te liste, dok se preferirani glasovi za kandidate s druge liste neće uvažiti.

Ako je birač dao više od tri preferirana glasa na istoj listi, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, bez obzira na to je li redni broj ispred te liste zaokružen ili nije, dok se preferirani glasovi za kandidate neće uvažiti.

Ako je birač dao samo preferirane glasove kandidatima s različitih lista, a nije zaokružio redni broj ni jedne liste, glasački listić nije važeći.

Ako je birač dao najviše tri preferirana glasa kandidatima s određene liste, a nije zaokružio redni broj ispred te liste, glasački listić je važeći kako u odnosu na glas za listu tako i u odnosu na preferirane glasove za kandidate s te liste.“

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Članak 1.

Ovom se odredbom proširuje katalog kaznenih djela zbog počinjenja kojih birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za zastupnike u Hrvatskom saboru.

Članak 2.

Ovom se odredbom utvrđuje mogućnost biračima da na glasačkom listiću mogu označiti najviše tri kandidata koji imaju prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju su glasovali (preferirani glasovi).

Članak 3.

Ovom se odredbom provodi usklađivanje s izmjenom članka 38. stavka 4. važećeg Zakona.

Članak 4.

Ovom se odredbom provodi usklađivanje s izmjenom članka 38. stavka 4. važećeg Zakona.

Članak 5.

Ovom se odredbom utvrđuje stupanje na snagu ovog Zakona.

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO ODREDBE KOJU SE DOPUNJUJE

Članak 9.

Zastupnik istodobno s obnašanjem zastupničke dužnosti ne može biti: sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, sudac, državni odvjetnik, zamjenik državnog odvjetnika, pučki pravobranitelj, zamjenik pučkog pravobranitelja, predsjednik ili potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske, ministar ili drugi član Vlade Republike Hrvatske, zamjenik ministra, pomoćnik ministra, ravnatelj državne upravne organizacije, zamjenik ravnatelja državne upravne organizacije, glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske, glavni tajnik ministarstva, predstojnik ureda i ravnatelj agencije Vlade Republike Hrvatske, predstojnik Ureda Predsjednika Republike, predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, veleposlanik, generalni konzul, župan ili zamjenik župana, gradonačelnik ili zamjenik gradonačelnika Grada Zagreba, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama, član uprave trgovačkog društva, ustanove i izvanproračunskog fonda u pretežitom državnom vlasništvu te čelnik pravne osobe koja je Saboru obvezna po zakonu podnositi izvješće.

Za vrijeme trajanja mandata zastupnik može prihvatiti obnašanje dužnosti koja se u skladu s odredbama ovoga Zakona smatra nespojivom dužnosti.

Za vrijeme obnašanja nespojive dužnosti njegov će mandat biti u mirovanju, a zamjenjivat će ga zamjenik u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva:

– genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo,

2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv života i tijela: teško ubojstvo,

Članak 38.

140 zastupnika u Sabor, ne računajući zastupnike nacionalnih manjina i zastupnike koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, bira se tako da se područje

HRVATSKI SABOR

KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

Republike Hrvatske podijeli na deset izbornih jedinica te se u svakoj izbornoj jedinici bira 14 zastupnika u Sabor.

Zastupnici u Sabor biraju se po proporcionalnoj zastupljenosti i preferencijskom glasovanju.

Birači mogu glasovati samo za jednu listu kandidata.

Birač na glasačkom listiću može označiti jednog kandidata koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas).

Članak 76.

Svakom glasaču na biračkom mjestu uručit će se glasački listić u izbornoj jedinici prema mjestu prebivališta. Glasača koji ima pravo glasovati u izbornoj jedinici za pripadnike nacionalnih manjina mora se upoznati s njegovim pravom da može glasovati za kandidacijsku listu prema mjestu prebivališta ili zatražiti glasački listić za izbor predstavnika nacionalnih manjina te mu uručiti glasački listić sukladno njegovu izboru.

Glasuje se za liste izborne jedinice navedene na glasačkom listiću.

Glasački listić popunjava se tako da se zaokruži redni broj ispred naziva liste izborne jedinice. Ako birač želi pojedinom kandidatu na toj listi dati preferirani glas, zaokružuje redni broj ispred imena i prezimena kandidata kojemu daje preferirani glas.

Članak 79.a

Ako birač zaokruži samo redni broj ispred naziva liste, a nije dao preferirani glas kandidatu, glasački listić je važeći.

Ako birač zaokruži redni broj za jednu listu, a dao je preferirani glas kandidatu s druge liste u odnosu na glas za listu, glasački listić je važeći, dok se preferirani glas kandidata neće uvažiti.

Ako je birač dao preferirani glas za dva ili više kandidata na istoj listi, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, bez obzira na to je li redni broj ispred te liste zaokružen ili nije, dok se preferirani glasovi za kandidate neće uvažiti.

Ako je birač dao preferirani glas kandidatu s određene liste, a nije zaokružio redni broj ispred te liste, glasački listić je važeći kako u odnosu na glas za listu tako i u odnosu na preferirani glas za kandidata s te liste.

Ako je birač dao preferirani glas za kandidate s različitih lista i zaokružio je redni broj ispred jedne od tih lista, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, kao i za preferirani glas s te liste ako je toj listi dao samo jedan preferirani glas.

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA**

**VII. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA
I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE**

Zagreb, listopad 2016.

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA**

**VII. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE
PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM**

Zagreb, listopad 2016.